

ט"ו רור! מפעילים עלינו לחץ וטרור! בשבועות האחרונים רבים מתושבי שכונת נורדיה במשטרה על מעשי אלימות ואיומים שהוש" מעו כלפיהם. "זרקו עלי אבנים! קיללו אותי ואיימו עלי!" התלוננה נחמה פלטינק, בת ה־60, כפופה ונמוכה. "אין לי כוח יותר להילחם נגד הכנופיה, אולם לא אחתרי!" הכריזה דיירת אחרת, עדינה סברדליק.

כי בחדשים האחרונים הפכה שכונת נורדיה פים נורדיה, השוכנת ברחוב דיונגוף בתל-אביב סמוך לכיכר, למוקד של סערת רור חות. נושא הסערה: האוצר. מזה שנים נמצא אוצר של מיליונים בשכונת הצריפים העל-בים. הוא אינו קבור עמוק באדמה, מתחת לעץ מסתורי, כמסופר בסיפורי הרפתקאות. הוא נמצא על פני השטח, גלוי לעין. האוצר הוא שטח הקרקע בן 33 הדונמים, עליו משתרעת השכונה. בסביבה בה כל מטר קרקע שחה זהב, במרכז השעשועים והבידור של העיר, שם כל חנות עולה רכבות

כדי לפעול נגד חבריהם ולהביא לשינועם. השבוע, אחרי שהחברה, ואנשי ועד השכונה התומכים בעריכת הסכם עמה, פינז כמה צריפים בקצה השכונה, העבירו את דייריהם לצריפים אחרים בשכונה, הגיע דחפור ליישר את השטח, להגביהו במטר אחד, כדי שיהיה בגובה הכביש. בעוד שבוע אנחנו מתחילים לבנות" הבטיחה החברה. "זה הכל רמאות, אחיות-עיניים כדי לה מריץ אותנו להיכנע" טענו לעומתם המת-נגדים. ואמנם הכניות החברה לבנין המקום טרם אושרו אפילו בוועדת בנין צרים של העירייה, שם עירערו עליה נציגי ההסתדרות מתוך שיקולים פוליטיים.

לפי התכנית, אשר ביצועה יארך חמש שנים, יכלול השטח בניי מגורים ומש-רדים, בגובה של 7 ו-14 קומות, קולנוע, מרכז מסחרי, מגרשי חניה, בית-ספר וגן-עירוני. ברור שכל עירייה שתאפשר תכנית מעין זו, תוכל לצבור על חשבונה הון פולי-טי. וכך הפכה השכונה לכדור-משחק מפלגתי.

צריפים בוועדים, דחפורים הורסים - בלבו תל-אביב מתנגשים שני מחנות טרור בשכונת נורדיה?

רק אנשי החברה בטוחים כי יצליחו לה-גשים את תכניתם. בעת שהדחפור הרס צרי-פים שפונז, ושרידיהם עלו באש, הסביר פול שולמן במבטאו האמריקאי: "הצענו ל-תושבים תאים נוחים, אלה שאין באפשרותם לשלם בעד הדירה, אנחנו מוכנים לסדר במשך זקנים. אם לא תהיה ברירה אחרת, נצטרך לבסוף להזמין את תחוק כדי לעזור לנו ל-סלק את הסחטנים."

"אין טרור בשכונה" הודיע חבר הוועד, יעקב נאמן. "ברור שאותם הרוצים להיכנס לדירות-אבן חדשות מפעילים לחץ ומנסים לשכנע את אותם מסורבים, המעכבים את התוכנית, אבל אין אנו משתמשים בכח." כאשר התבקש להסביר כיצד אירע שאם לתניק הוכחה, אחרי שקבוצה גדולה מתוש-ביהמקום התנפלו עליה, הסביר הוא: "אננה נו התנפלו עליה? היא התנפלה עלינו! קבוצה גדולה באה להסביר לה ולשכנע אותה לעזוב, או היא התנפלה עלינו, ומאו-נעלם השעון שלי ושל עוד תושב אחר."

★ ★ ★

שולמן ישרם

ס ערת הרוחות בשכונת נורדיה לא תשכן עד שיפונה אחרון בעלי הצריפים, ומגרדי השחקים יתנוססו במקום. אולם עוד בטרם נאלצו מרבית התושבים לעזוב את צריפיהם, כבר הוכח כי אותם המתעקשים נשכרים יותר מאותם שמהירו לחתום על ההסכם עם החברה. משפחה אחת, שצריפה עמד במרכז השטח אותו עמדו ליישר, קיב-לה פי שלוש מאשר הוצע לה תחילה, תמורת עזיבה מוחלטת של השטח.

"אתם רואים?" הכריזו בחיך המתנגדים להסכם עם החברה, "הם מוכנים לשלם ומדוע לא? גם לנו מגיע חלק קטן מה-מיליונים שיעשו כאן מן האדמה שלנו!"

זומן, שלושת אלפים יקבל במשכנתא, וה-שאר ייחשב כתמורה לזיכרון על זכות ההח-זקה שלו.

★ ★ ★

"כאן אמות!"

ר הצעה קסמה למאתיים תושבים. הסי-ר ביר אחד מהם, החייט שלמה שחרץ, מדוע הסכים להצעה: "אני יושב בצריף הזה 20 שנה. כבר קיבלתי מחלת-לב כאן. אין לי ברירה. אנחנו גרים ארבע נפשות בחדר עלוב אחד. אין לי הכסף לשלם להם, אבל אעשה הכל כדי לצאת מכאן. אחרת כאן אמות!"

אולם לעומתו טענו אחרים: "הכל רמאות, מנצלים אותנו כדי להרויח מיליונים. מגיע לנו דירות בחינם" ללא ספק היו הין מש-מיעי טענות אלה מספר סחטנים. אולם היו גם כאלה שהדלות דיברה מתוך גרונו.

נחמה פלטינק, בת ה־60, נכנסה לתוך חדרה הקטן והחשוך בצריף העץ שבשכונה לפני 20 שנה. היא אלמנה, בנה לומד באוני-ברסיטה בירושלים. היא מתקיימת על תמיכת הביטוח הלאומי, בסכום של 40 ל"י לחודש. היא לא תוכל לעולם לשלם לחברה שלושת אלפים לירות בעד הדירה, או לפרוע את המשכנתא. היא סירבה לחתום על ההסכם עם החברה לזיכרון על חזקתה.

סיפרה היא מה אירע אחר-כך: "אנשי הוועד איימו שיציתו לי את הצריף. הילדים התחילו לרגום את הצריף שלי באבנים." סיפור זה היה אופייני לתל-הרוחות בש-כונה. התושבים, שמשך שלושים שנה סבלו יחד בדלות, נתפלגו לשני מחנות אויבים, אלה שחתמו על ההסכם עם החברה והיו מוכנים לחתור על חזקתם, ואלה שסרבו לע-שות זאת בטרם יקבלו פיצוי מתאים. הרא-שונים האשימו את האחרים בסחטנות, ואלה האשימו את הראשונים בקבלת שוחד חשאי

פול שולמן, בעל-ההון האמריקאי הצעיר שעלה ארצה במלחמת העצמאות, הביא עמו הון גדול ושימש כקצין בכיר בחיל-הים, הקימו את חברת מעונות נורדיה. הם ידעו מה שמחכה להם. אולם הם החליטו לסלק בכל האמצעים, בשכנוע ובי-איומים, בפיתוי ובעונש, את התושבים. אחרי שהתברר להם כי כמאתיים מבין שלוש מאות בעלי החזקה שבשכונה מוכנים לקבל איזה פיצוי כלשהו, ובלבד לעזוב את צרי-פיהם הדלים, מיהרו השלושה לרכוש את הקרקע. הם קנו אותה בחצי חינם.

ערכם האמיתי של 33 הדונמים באזור זה הוא למעלה מ-3 מיליון ל"י. הם קיבלו את הקרקע תמורת 600 אלף ל"י, מהכרת הכשרת הישוב, שרכשה אותה מרשות די-פיתוח רק שלושת אלפי ל"י. כשהקרקע כבר היתה ברשותה, הציעה החברה החדשה לתושבים פיתוי גדול. היא היתה מוכנה לשלם תמורת זכות חזקתם של התושבים סכום של 900 אלף ל"י.

הסכום נראה גדול באמת, אבל כשעשו התושבים את חשבון חלוקתו בין 300 ה-משפחות, ראו כי בחלקה של כל משפחה עולות רק שלושת אלפי ל"י. טענו מספר תושבים: "מרמים אותנו! מה נעשה עם סכום כסף זה? אפילו דירה של חדר אחד לא נשיג בסכום זה! החברה רוצה להרויח מיליונים, ולנו זורקים פרוטות. אין כל צדק בהצעה זו. לפי חלוקה זו יקבל כל בעל חזקה אותו דבר. אםם שיושב במקום שלו-שים שנה, בצריף בן 4 חדרים, יקבל כמו דייר-משנה, שבא לגור לפני שנתיים!"

כשראו בעלי חברת מעונות נורדיה את המצב, הם מיהרו לזרוק פתיון נוסף לתו-שבים. הציעו הם: נבנה לכם דירות במקום. כל תושב יוכל לקבל דירה בת שני חדרים, בבנינים שייבנו במקום, במחיר של תשעת אלפים ל"י. שלושת אלפים מזה ישלם במ-

וכל אולם מאות אלפי ל"י, שימשו 33 הדו-ר גם להחזקת מאתיים צריפים מתמוטטים ורקובים, מעין "תבלול על עינה של העיר", כפי שהגדיר זאת אחד מפקידי העירייה. אולם אי-אפשר היה להגיע אל האוצר הזה. ראשי-העיר, שהשתעשעו בתוכנית פ-יתוח המקום, חברות-ענק שניסו לשלוח יד אל אוצר הזה, כולם נסוגו ממנו במהירות. כי על האוצר מוצבים שומרים טרדניים, איומים מכל הדרקונים של האגדה. אלה הם בעלי הצריפים שבשכונה. האדמה אינה שיי-כת להם רשמית. היא היתה רכושו של ערבי יפואי בשם אדיב חינואח, שהחכירה לפני שלושים שנה לבעלי הצריפים, תמורת שכר חדשי. חינואח נרצח בדרך ליפו, עוד לפני מלחמת-העצמאות, יורשיו ברחו מ-הארץ בזמן המלחמה. האדמה עברה לרשות האפוטרופוס על נכסי הנפקים וממנו הוע-ברה לרשות הפיתוח.

הקרקע עברה לרשות המדינה, אבל המדו-נה לא יכלה לעשות עמה כלום. לבעלי הצריפים היתה חזקה על הקרקע, ושום ממשלה לא העזה להפעיל נגדם חוקי הפ-קעה. לטובת הציבור, כשם שהופעלו נגד ערביי נצרת, לצרכי פיתוח הקריה היהודית.

★ ★ ★

פיתוי, שיכנוע ואיומים

ר תושבים עצמם לא מיהרו להיענות לכל ההצעות שהוצעו להם תמורת הסי-כמתם לעבור מהשטח. הם ידעו שהם יוש-בים על פתחו של אוצר גדול. הם היו מוכנים לסבול שטפוונת ועכברים כאחד, כי תקוה שיום יגיע והם יקבלו פיצוי לכך. והיום בא. חברה אחת לא היתה כשאר החברות, לא גרתעה מהמכשול לסלק את התושבים כדי לפנות את השטח. היו אלה שלושה קבלנים חזיאתיים, יעקב טנגנבאום, שאול מנדלמן ואברהם סור, שבשותפות עם

האלמנה עדינה סברדליק מסרבת לעזוב את צריפה: "הם יצטרכו לעבור עלי בסרקטור, כדי לטקני מהצריף בו אני רוצה לגרוי"

איש החברה פול שולמן, בעל-ההון האמריקאי, השותף בחברה אשר תבנה את הרובע החדש, במקום שם עומדת כיום שכונת נורדיה.

הנרגמת נחמה פלטינק טראה את חאבנים אשר הטילו עליה ילדי השכונה, אחרי שטרבה בכל תוקף לזכות על זכותה.

איש הועד יעקב נאמן מחזיש הפעיל טירור כלפי המשתכנים המסורבים לעזוב את צריפיהם: "ניסינו רק לשכנעם"